

Žumpa, seno, hnoj

Rostislav Prokopjuk vraj odučí ľudí fajčiť počas jediného sedenia

Zapálte si. Dobrú chuť,“ dostáva pokyn mladý muž. Posmátra rukou po vreckách, vytiahne zapaľovač a slastne si potiahne z cigarety. „Prázdna. Je prázdna. Fajčíte papier. Zemiak, žumpa, hnoj, slama. Upcháva sa krk. Žumpa, hnoj a slama. Horkokyslo hnusná. Zemiaková vňať. Snažte sa trochu, veď vám vôbec neľahá. Vy ste nikdy nefajčili. Neviete fajčiť,“ napomína nezvyčajný doktor svojho klienta. Veselosť v tvári mizne, vystrieda ho znechutenie a údiv. „To vari nie je možné! Pfuj,“ ulľaví si fajčiar. „Pfuj? Ako taká malá vec môže zvaliť takého veľkého chlapa? Snažte sa trochu, veď vám vôbec neľahá. Nie, neduste ju, musím vás vytrestať,“ nemilosrdne pokračuje trýzniteľ. Jeho klient-fajčiar po troch mesiacoch abstinencie znovu podľahol pokušeniu.

Až keď dokáže dať cigarete „poslednú pusinku na rozlúčku“, audiencia sa môže skončiť. Mladý muž si očividne vydýchne. Spolu s fotoreportérom sedím v ordinácii Ros-

Posledná: V ordinácii nebhajú čierne mačky, ani sa netočia magické gule. Jedinou raritou je veľký popolník natrepaný nedofajčenými ohorkami.



Foto: NORBERT GROSZ

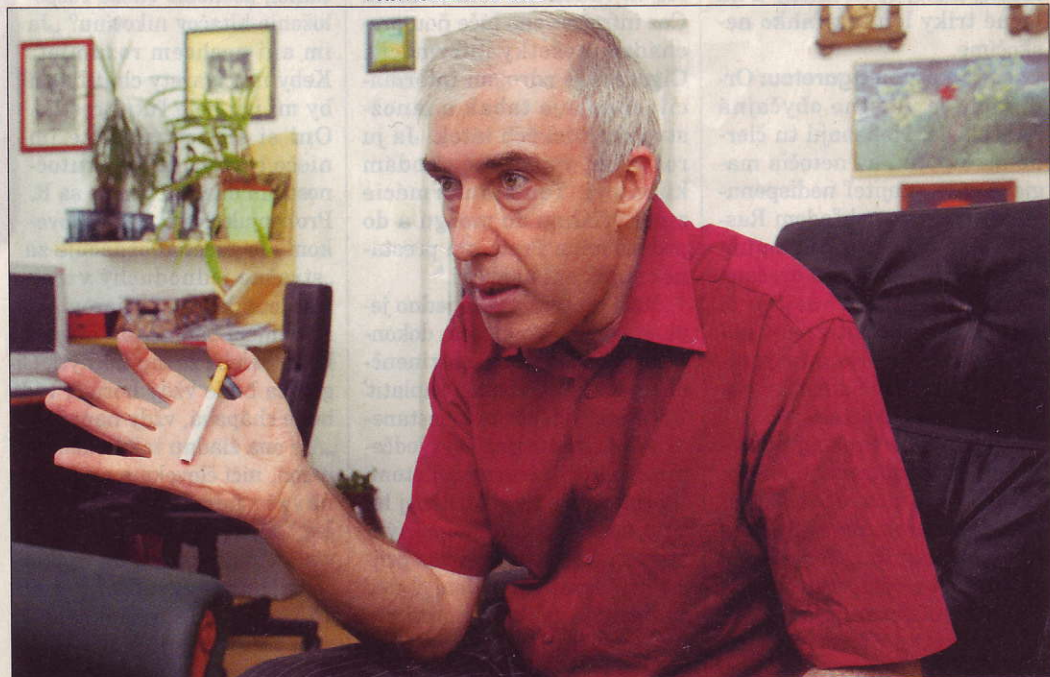


Foto: NORBERT GROSZ

Zaklínač: „Fajčíte papier. Zemiak, žumpa, hnoj, slama. Upcháva sa krk. Žumpa, hnoj a slama. Horkokyslo hnusná. Zemiaková vňať,“ odrieka liečiteľ počas sedenia slová, ktoré by mali v pacientovi naveky zahubiť chuť na cigaretku.



„Korist“: Výraz lovca na Prokopjukovej tvári nech vás nemyli. Pre svojich klientov chce len to najlepšie - zbaviť ich akejkolvek závislosti.

tislava Prokopjuka, ktorý vraj dokáže zbaviť fajčiarskeho zlozvyku počas jedinej seansy. Nás čaká ten istý proces. Oba ja sme však z tvrdého cesta, denne stiahneme bez ťažkostí aj dve škatuľky cigariet. Život si nevieme predstaviť bez tej štíhlej bielej spoločničky a na lacné triky len tak ľahko nskočíme.

Čas pred prvou cigaretou: Ordinácia je vlastne obyčajná kancelária. Nebehajú tu čierne mačky, ani sa netočia magické gule, majiteľ nedisponuje uhrančivým pohľadom Rasputina. Skôr to tu pripomína minigalériu - steny sú ovešané obrazmi. Jedinou raritou je veľký popolník natrepaný nedofajčenými ohorkami a otvorené cigaretové škatuľky porozhadzované po stole.

Psychológ R. Prokopjuk svoju metódu pomenoval biokódovanie. „Vypracoval som systém, pri ktorom pacienta vraciam do okamihu, keď si ešte nepotiahol z cigarety. Vo svojom mozgu sformulujem myšlienku - vy ste v živote nefajčili. Tak ako kardiograf rozkladá na papier srdcové impulzy, ja konám podobne, ibaže myšlienku rozkladám na in-

formačné impulzy,“ mierne lámanou češtinou, do ktorej vplieta ukrajinský prízvuk, sa snaží objasniť princíp systému, ktorého cieľom je odučiť fajčiara láске k nikotínu. Do pravej ruky zoberie cigaretu a pokračuje: „Najväčším žiarivom ľudského tela je dlaň. Cez infračervené lúče ňou prechádzajú všetky informácie. Cigareta je zdrojom informácií, obsahuje tabak a množstvo chemických látok. Ja ju rozložím, vymažem a podám klientovi. Ten si informácie z nej vtiahne do mozgu a do podvedomia. Preto mu prestane chutiť, ani ju necíti.“

Stačí mu vraj na to jedno jediné sedenie, po ktorom dokonca nenastupujú ani abstinénčné príznaky! Treba len zaplatiť 2 500 českých korún a dostanete akési „maturitné“ vysvedčenie spolu so záručným listom. V prípade, že sa v záručnej lehote necháte zlákať opojným dymom, R. Prokopjuk vás prijme kolkokrát len budete chcieť a nemusíte zaplatiť už ani korunu. Vlastne sa s ním ani nemusíte zísť. Osobné stretnutie vyžaduje len prvý raz, potom už podľa vlastných slov dokáže pôsobiť aj na diaľku.

Rostislav Prokopjuk: Ukrajinec žijúci v Čechách hovorí, že šarlatánom ho zatiaľ nikto nenazval.

Cesta až k samovražde:

Ako môže muž, ktorý si v živote z cigarety ani len nepotiahol, pochopiť ťažké rozpoloženie hltáčom nikotínu? „Ja im ani nechcem rozumieť. Keby mi cigarety chutili, asi by mi ich bolo ľúto trestať. Oni si síce myslia, že im niečo beriem, ale v skutočnosti im dávam,“ smeje sa R. Prokopjuk. Puto medzi človekom a cigaretou označuje za „strašne jednoduchý vzťah,“ založený len na fajčiari. Ten sa nemusí báť, že mu prestane horieť alebo že mu nechytí. Cigareta bude vždy horieť, vždy bude chápavá, vždy naporúdzi. „Ale ona žiadnu takú vlastnosť nemá, nič človeka a on to ešte navyše berie ako pozitívny jav,“ krúti hlavou liečiteľ. Závislosť od nikotínu už vonkoncom neuznáva: „Ak by mala opodstatnenie, nedokázal by som to v okamihu odnaučiť. Nevie, kde sa vzala myšlienka, že telo potrebuje nikotín. Nepoznám žiadnu cievu, žiadne srdce, ktoré by sa s rados-



Foto: NORBERT GROSZ

Foto: NORBERT GROSZ



Nielen cigarety: Liečiteľ svoju sugestívnu metódu používa aj pri klientoch, ktorí chcú schudnúť, či majú problémy s alkoholom alebo drogami.

ťou nechalo upchať. To nevytvára telo, ale psychika.“ Niekoľko sa nedokáže vyrovnat' s predstavou, že by sadol za volant bez cigarety? „Pane. A to vám auto bez cigarety nenašartuje?“ oponuje R. Prokopjuk. Iný zase nedokáže bez cigarety spustiť počítač. „Pane, vy ho ňou nezapájate, vy ho s cigaretou len spájate,“ odpovedá pohotovo. Dokázal by hodiny rozprávať o pacientoch, ktorí ležali na jednotke intenzívnej starostlivosti a s infúziou sa presunuli na záchod, len aby sa potešili zopár šlukmi. Najviac ho však vydesila klientka, ktorá sa po tom, ako prestala fajčiť, psychicky zrútila a pokúsila sa o samovraždu. „Stratila som zmysel života,“ priznala sa mu.

Pápa na rozlúčku: „Tak, poďte na trestnú lavičku,“ vyzve ma vyhánajúci nikotín a vyžiada si odo mňa cigaretu. Zoberie ju do dlane a oznámi mi: „Povedal som jej, že ste skvelý, výborný, že ste v živote nefajčili. Ona vám dá pokoj. Lebo s nefajčiarmi sa nekararati.“ „Môžem si už dať?“ pýtam sa netrpezlivo po štyroch hodinách abstinovania. „A viete to?“ zaznie protitázka.

R. Prokopjuk dovolí klientovi vyfajčiť dve cigarety. „Kóduje“ len prvú. „Nemúsím zasahovať do všetkých škatuliek vo všetkých trafikách. Mne stačí dostať sa do mozgu a do podvedomia, že v tých trafikách sú zlé cigarety,“ opäť sa smeje a vzápätí spustí svoj rituál - „žumpa, seno, slama, prázdna“.

Prvá cigareta mi celkom šmakuje. Musím ju však v polovici zadusiť. Pri druhej mi už tak do smiechu nie je. Podchvíľou akoby slovné významy prechádzali do reálnej formy, no zblázniť sa z toho nechystám. „Dajte jej pusinku. Pekne jej zamávajte, nech sa jej po vás necnie a zaduste ju.“ Poslúchnem. Som nefajčiari?!

Do kresla hanby zasadne fotoreportér. Len kvôli reportáži sa s nevoľou podrobí navlas totožnej kúre. Ako sa neskôr ukáže, uňho nezafungovala.

Pacient nie je majetok: Ukrajinský liečiteľ vyštudoval psychológiu a sexuológiu v Kyjeve. „Klamal by som, ak by som tvrdil, že disponujem nejakými abnormálnymi schopnosťami,“ hovorí. Prvé „zvláštne“ impulzy zaregistroval počas pôsobenia na linke dôvery.

„V telefóne sa vám ozve človek a vy ho nemôžete odmietnuť. I keď nevíete ako, nejak mu poradiť musíte. Za istý čas zistíte, že to, čo ste mu hovorili, bolo správne. Všetko je v knižkách, ale tie si prečítate až potom. Ak dostanete do rovnováhy rozum a intuíciu, máte beproblémový život,“ vracia sa do minulosti. „A máte?“ pýtame sa. „Som ten najbezproblémovnejší človek na svete. Denne zbieram toľko ťažkostí... Život je hrozne zložitý, človek by preto mal robiť jednoduché veci. A nie je ani taký dlhý, aby sme si mohli dovoliť dlho sa maznať s problémami. Lepšie je maznať sa so životom,“ vyznáva sa psycholog.

Hypnózu pri odvykacej kúre nepoužíva, pretože je podľa neho špecifickým spôsobom liečenia. Uchyľuje sa k nej len výnimočne, len ak sa už nedá inak zasiať, lebo vraj pri nej veľmi trpí duša. Odmietajú aj rôzne nekalé praktiky, pričom argumentuje: „Pacient nie je môj majetok, nech si robí, čo chce. Ja nemám právo nikomu nič zakazovať. Môžem ísť len po hranicu, kam ma človek pustí, teda len po chuť na cigaretu.“

Zázrak robí človek sám: Po štykrát sa vracia k obľúbenej téme a k fáme, že cigareta je upokojujúcou oázou predovšetkým pri stresových situáciách. „Zahulím si a upokojím sa. Ale čo ste si povedali pred tou cigaretou?“ útočí R. Prokopjuk. „Najprv ste si vsugerovali myšlienku, upokojím sa a privlastnil si ju cigarete, ktorá si to, mimochodom, vôbec nezaslúži. Môžete si vložiť do úst rovno pero a účinok bude rovnaký. Cigareta je len pomôcka. Nejde o vôľu, ide o rozum.“ Neobviňujú ho ľudia do šarlatánstva? „A viete, že som to ešte nezažil?“ prekvapene zdvihne obočie liečiteľ, ktorého mottom je: Poďte so mnou, ale nečakajte zázraky odo mňa. Naučím vás tým zázrakom byť.

Za tých trinásť rokov, čo používa biokódovanie na fajčiaroch, vraj vyliečil tisíce pacientov a len jedna desatina z nich sa s ním musela opä-

tovne stretnúť. Medzi posledné „skalpy“ R. Prokopjuka sa nedávno zaradila i populárna česká herečka Jiřina Bohdalová. „Ja by som aj fajčila, ale keď mi nechutí,“ priznáva pre Plus 7 dní a dodáva, že viackrát prosila liečiteľa, aby ju odblokoval. Márne.

Čisté zajtrajšie ráno: S R. Prokopjukom sa lúčime pred budovou, v ktorej sídli jeho centrum zdravia. Našťastie pre nášho fotoreportéra je jej roh neďaleko. Ako zaň zahne, kolega vyberie škatuľku cameliek a s výkrikom - „mňa šarlatáni nedostanú“ - víťazoslávne vyfúkne kúdol dymu. Naozaj sa nedá tvrdiť, že si práve potiahol z prvej cigarety.

Ja sa snažím vzdorovať. Prekonávam sa počas večere i pri návšteve pivárne. V duchu si opakujem: Je to slama, je to žumpa, je to hnoj. No po pár hltoch chladivého moku vo vrecku nahmatám škatuľku. Nie je to slama, nie je to žumpa, nie je to hnoj. Na jedného posedenia stiahnem škatuľku. Ani mi to neprekáža. Liečiteľ nám naznačil, že rozhodujúce je ráno deň po seanse. Veď aj v záručnom liste uvádza: „Prajeme Vám čisté zajtrajšie ráno a... život.“

Nefajčím?: Keď sa na druhý deň okolo obeda skontaktujem s R. Prokopjukom, mám v sebe už zopár klinčekov do rakvy. Niet sa čím chváliť, hoci zároveň je pravda, že som si na nich extra nezgustol. Liečiteľ si ma pozorne vypočuje a vyzve ma, aby som si zapálil ďalšiu cigaretu. „Je to slama, je to vzduch,“ počúvam z telefónneho slúchadla obohratú pesničku.

Tentoraz sa mi znovu podarí vydržať až do večera. Nikotín je však väčší pán. V očakávaní rozkoše si dám prvý šluk. Namiesto úľavy ma prepadá šok. Panebože, tá cigareta je hnus! Keď sa trochu spamätám, potiahnem si druhý raz. Prekliata cigareta končí v popolníku a ja musím odpornú pachť spláchnuť zubnou pastou. Zo štyridsiatich cigariet denne som klesol na tri. Sila sugescie je veľká, či je aj trvalá, ukáže čas. ■

JÁN KARÁSEK